

SLOVENE

Inserati:
Encistolpas petlivrtar (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat . . . po K 4-50
aradni razglasi, poslana
ltd. po K 6-
pri večjem naročilu popust
Najmanjši oglaš 59/3 mm K 10.
Izhaja vsak dan in izvešča o po-
nedeljek in dan po praznikih,
ob 3. uri zjutraj.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun pošne brau. ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase, avstr. in češke 24.797. gr. 26.511. bosn.-herc. 7563.

Od daleč se je začul zvon. Pel je dolgo in enakomerno počasi, menda je cerkvenec zvonil jutranjico. Zvonjenje vsak rad posluša, posebno ako se čuje od daleč. Zvon v ranem jutru ali poznem večeru nam vzbudi marsikako blago misel. Ko se giblje semintja ter vdajra pritisk na bron, soglašajo z njim tudi naše srčne strune, topeč se v soglasju miru in sreče. Tedaj se oglasi v notranjskosti pobožnost združena z molitvijo brez besedi. Blaženi trenotki! Kakšno praznoto da je napravila svetovna vojska s tem, da nas je oropala zvonov, to čutimo vsaki dan bolj. Kar je ladja brez vodnika ali vrt brez studenca ali njiva brez dežja — to je cerkev brez zvonjenja. In nihče se ni mogel zoperstaviti temu zločinstvu. O ubogo človeštvo.

je mešani zbor pel s spremljevanjem harmonija Foersterjev »Slavospeva«. Osmošolec Bizjak je lepo deklamiral Horacijevu odo »Exegi monumentum«, mešani zbor pa je krasno pel Ipavčev »Kukavico«. Višek slavnosti je bil dovršen govor g. ravnatelja Koritnika. G. ravnatelj je z ognjevitostjo besedo proslavil navzočim gojencem in gostom zasluge presvetlega za slovenski narod in njegovo pravo kulturo, ki si jih je pridobil s tem, da je ustanovil prvo katoliško in prvo slovensko gimnazijo. Zagotavljal je slavljencu, da hočejo vsi vzgojitelji in gojenci ostati zvesti navdihu, ki ga je dal napisati Prezvizišeni na čelo zavoda: »Kristusu, Zveličarju sveta«. Po slavnostnem govoru je mešani zbor zapel Vodopivčev »Lunice«, nato pa je šestosollec Debeljak izborni prednashal globoko zamišljeno deklamacijo »Možu«, ki jo je zato priliko sestavil g. prefekt Iv. Sadar. Sedmosollec Pogačnik pa je prav tako spretno deklamiral Pregeljevo prigodnico: Presvetlemu ob sedemdesetletnici. Zopet je nastopil mešani zbor z Foersterjevo »Naše gore«, ki je zelo ugajala. Nato je šestosollec Mencinger deklamiral Sadarjevo pesem »Ustanovitelj«. — Ko je nato Prezvizišeni sam stopil na oder, da povzame besedo, je bil od lepe prireditve tako ginen, da ni mogel takoj dobiti besede. Zahvalil se je za prireditev in je v znak priznanja imenoval ravnatelja Koritnika za konzistorialnega svetnika. Z navdušenim odobravanjem so vzeli navzoči to na znanje. V svojem odgovoru je Prezvizišeni po dal kratko zgodovino zavoda; povdarjal je, da je pri vsem svojem delu, zlasti pa pri zidanju zavoda na Boga zaupal in je obljubil, da bo s pomočjo božjo zagotovil tudi obstoj zavoda.

Godba je zasvirla zopet koračnico in lepe slavnosti je bilo konec.

Presvetlemu vladiki želimo, da bi v tem zavodu, ki ga tako ljubi, doživel še mnogo tako lepih uric, kakor je bila ta.

Država SHS.

Regent Aleksander v Bosni.

LDU Sarajevo, 31. maja. Nj. kr. Visočanstvo regent Aleksander je na svojem izletu z avtomobilom iz Koviljačke Banje preko Zvornika in Vlasenice danes okoli 13.30 pastal Sarajevo na potu v Ilidže ob izviru Bosne, kjer je v družbi predsednika vlade dr. Sršića in generala Hadžića obdaval. Ob 17.30 se je regent zopet peljal skozi Sarajevo, ko se je vračal preko Vlasenice in Zvornika v Koviljačo. Akoravno je regent potoval v najstrožjem inkognitu, ga je prebivalstvo povsod spoznalo in ga navdušeno pozdravljalo.

Mažarska propaganda.

LDU Belgrad, 31. maja. Iz Subotice javljajo, da mažarsko iredentistično društvo »Move« izdaja v Veliki Kaniži propagandistični list »Medjimurje«, ki širi najtendencioznejše vesti o kraljestvu SHS.

Laške laži.

LDU Belgrad, 31. maja. »Idea Nazionale« od 23. aprila t. l. objavlja brzojavko iz Budimpešte o nasiljih in izgonih Mažarov iz teritorija, katerega je okupirala vojska SHS v Bački, Baranji in Banatu. Vse te vesti so neresnične in tendenciozne. Po pogodbi o premirju z Mažari od 13. novembra 1918 je vprašanje oblasti v Bački, Ba-

kako si slabo takrat, ko se vrši nad tabo največje lopovstvo!

Obširno polje okrog Sentjanža in povsod drugod je obetalo najboljšo letino. Lepi kmečki domovi so se vrstili drug za drugim. Mislim sem, da hitam nad glavami vratmi vsake hiše: »Delo, kruh, mir.« Uprav tega potrebujemo vedno, najbolj pa v sedanjih vojskih časih. Blagor vsaki družini, v kateri vlada to troje. Potem bo srečna Jugoslavija.

Solnce je začelo vstajati višje in višje nad gorami v tem prelepem jutru. Tudi cesta se je vedno bolj oživljala. Ko sem dospel v Svetno ves, so bile hiše že vse odprte. Srečali so me vozniki in semintja je švignil kak kolesar mimo mene. Še četrte ure naprej, pa sem stal na ljubeljski cesti, ki veže Kranjsko s Koroškimi, in ki bo kmalu vezala slovenski Korotan z Jugoslavijo. Čez dolg most sem prišel na levi breg Drave, od tu pa po klanecu navzgor mimo starega gradu na višino, raz katero se mi je nudil zadnji pogled po Rožni dolini. Ob jugu je kazala Košuta svoje široko hrbtišče (2147 m). Na levi strani se je hrbtišče (2135 m). Na levi strani se je pa Grlovec (1842 m). Med njimi se je dvigalo kvišku več drugih gora, ki jim ne vem imena. Ob nji hvanzoju pa so je videl trg Borovlje, ki slovi že iz starih časov radi izdelovanja strelnega orožja in ki se mu obeta v Jugoslaviji še večja prihodnost.

V Vetrinju, pred vratmi Celovca, sem se vrnil z vlakom na svoj dom, vesel, da sem videl tako lep košček slovenske dežele.

ranji in Banatu ostalo nerešeno in so oblasti ostale kakor prej, ne kot predstavitelj celokupnega prebivalstva, temveč kot predstavitelj budimpeštanske vlade. Tako stanje je ostalo dosedaj. V administraciji so se ti uradniki posluževali mažarskega jezika in postopali s prebivalstvom kakor do prevrata, ko so dobivali naredbe od peštanske vlade. Bilo je primerov, da so izrekli sodbe nad našimi patrioti in jih obsojali, kakor pred prevratom radi prestopkov proti kroni sv. Stefana. Bilo je primerov, da so radi političnih prestopkov, storjenih pred prevratom, sedaj izrekli razsodbe. O primerih nepokornosti in nedisciplin niti ni treba govoriti. Vrhunec neudarnosti novemu redu so ti mažarski uradniki dosegli s tem, da so izvedli revolucionarne nacionalne organizacije v teh krajih z vplivom raznih revolucionarnih in imperialističnih društev, ki obstajajo na Mažarskem. Znan je upor v Subotici od 20. aprila t. l., ki so ga pripravili ti agenti in mažarska društva. O tem obstaja množica dokazov, publiciranih v svetovnem časopisu. Preiskava, ki se vodi pa je odkrila še mnogo drugih interesantnih pojavov, o katerih se bo še govorilo. Očitno je, belgrajska vlada ni mogla dalje gledati na te pojave, tem manj, ker tako delo teh uradnikov nasprotuje celo haški konvenciji. Zato je zahtevala od teh uradnikov, da sprostijo novo stanje v državi ali pa zapuste svoja mesta. Oni, ki so se odločili, da zapuste svoje službe, so dali ta lažnjiva poročila italijanskemu časopisu. Kdor ve, da je rimski italijanski list »Messaggero« od 19. aprila obvestil italijansko javnost o uporu v Subotici, ki pa je izbruhnil šele 20. aprila, temu se ne zdi čudno, da »Idea Nazionale« nadaljuje to mažarofilsko kampanjo.

Avstrijska republika.

Nabiranje vojakov za »avstrijsko legijo«.

LDU Dunaj, 1. junija. (DunkU) Kakor doznava »Arbeiter Zeitung«, so bili po hišni preiskavi pri Roinlggu aretirani trije mladeniči. Na podlagi njih izpovedb je bilo ugotovljeno, da se res nabirajo vojaki za avstrijsko legijo na Mažarskem. — V Salsggerszegu postavljena formacija bi po izpovedbi nekoga Holniggovega skrivala morala jeseni leta 1920. vdreti ali preko Štajerske ali pa preko Dunajskega Novega mesta v Avstrijo, da proglasi v Avstriji monarhijo. Po izpovedbi drugih aretirancev ima formacija le namen, v primeru državljanske vojne v Avstriji posredovati in skrbeti za red.

Mažarska.

Podpis mirovne pogodbe.

LDU Budimpešta, 31. maja. (Dun. KU) Velel sklepa vlade bosta podpisala mirovno pogodbo dr. Avgust Benard, mažarski minister za narodno blaginjo in Alfred Drasche-Lazar, izredni poslanik in pooblaščen minister.

LDU Belgrad, 31. maja. Iz Subotice javljajo, da se v vsej Mažarski, čim bolj se bliža rok za podpis mirovne pogodbe, tem pogostejše vrše shodi proti podpisu pogodbe. V vseh ulicah, na vseh poslopih in v vseh mestih so razobeženi plakati z napisom: »Prokleta bodi ona roka, ki podpiše mir«.

Poljska.

Novi vpoklici.

LDU Dunaj, 1. junija. (Dun. KU) Kakor poroča neki list, je poljski vojni minister v zbornici predložil zakonski predlog, da se vpokličejo letniki 1895—1902 na Poljskem, in sicer iz previdnosti za primer ako bi Rusija odločila poljsko mirovno ponudbo ali ako bi nastale komplikacije v šlezij-skem glasovalnem okrožju.

Francija.

Deschanelova zahvala.

LDU Pariz, 1. junija. (DunkU - Havas) V današnji seji ministrskega sveta se je predsednik Deschanel zahvalil članom vlade za simpatije, ki so mu jih izkazali. Ministrski predsednik Millerand je predsedniku zagotovil najgloblje udanosti vlade in izjavil, da on in njegovi tovariši soglašajo z veseljem dežele nad upanjem, da bo zadostovalo samo nekaj tednov, da popolnoma okreva po posledicah ponesečenja. — Ministrski svet je nato končno veljavno odobril zakonski načrt glede službene pragmatike državnih uradnikov.

Anglija.

Važna ministrska seja.

LDU Pariz, 31. maja. (Dun. KU) Danes bo v Londonu važen ministrski svet pod predsedstvom Lloyd Georgea in v navzočnosti maršala Frencha. Ministrski svet se bo bavil z različnimi vprašanji in odredbami, potrebnimi zaradi gibanja sinfajnovcev. pričakovati je, da se bo stavka železničarjev in pristaniških delavcev na Irskem še razširila.

Italija.

Nitti o sporazumu z Jugoslavijo.

LDU Rim, 1. junija. (Dun. KU — Brez-zično.) Italijanski ministrski predsednik je sprejel poslanstvo z Reke in mu podal izjavo o pogajanjih glede rešitve jadranskega vprašanja in o težkočah, ki ovirajo izvedbo programa italijanskega ljudstva, to se pravi londonskega dogovora in pridruženja Reke. Ministrski predsednik je izrazil željo, priti do sporazuma z Jugoslavijo in hkrati zadovoljiti italijanskim zahtevam. Reško odposlanstvo je odšlo z vtišom, da bo Nitti storil, kar mu je mogoče, da očuva italijanske interese na vzhodnem bregu Jadrana.

Napoved vojne odvisna od parlamenta.

LDU Amsterdam 1. junija. (Dun. KU) »Hollandsch Nieuws Bureau« javlja iz Rima: Vlada je stavila zakonski predlog, po katerem bi bila napoved vojne in sklepanje miru odvisno od parlamenta.

Grška.

Okupacija Tracije.

LDU Belgrad, 31. maja. Iz Aten javljajo, da se okupacija Tracije s strani grških čet razvija normalno. Grki so zasedli Feridjik, Sufulu, Dimotiko in Lileburgas brez incidentov. Francoske oblasti so 29. maja izročile administracijsko in policijsko oblast Grkom.

Razna poročila.

Papež za medsebojno ljubezen.

LDU Rim, 1. junija. (Dun. KU) Papež je poslal škofom vsega sveta encikliko, v kateri opominja vse otroke svete Cerkve, naj pozabijo bivše spore in jih nadomeste z edinstvijo in medsebojno ljubeznijo.

Povratak iz Sibirije.

LDU Amsterdam, 1. junija. (Dun. KU) »Times« javljajo iz Pekinga: Vse češke, jugoslovanske, poljske in romunske čete v Sibiriji se nahajajo sedaj v Vladivostoku in odidejo odondot koncem junija, ako bodo imele na razpolago transportnih parnikov. List pripominja, da se bo morala sedaj Japonska izraziti o vprašanju japonske zasedbe, ki bi morala prvotno ponehati takoj, ko zapustijo Sibirijo zavezniške čete. Na dalnjem vzhodu vlada vznemirjenje, da je Japonska svoje tri divizije pred kratkim ojačila za 10.000 mož.

Politične novice.

Ustavna komisija v Ljubljani. Ustavna komisija, ki je došla v Ljubljano, je imela včeraj ves dan konferenco z deželno vlado. V Ljubljani ostane dober teden dni, da se podrobno seznani z upravnim sistemom v Sloveniji. Komisija, ki je bila sestavljena pod prejšnjo vlado, sestoji iz priznanih strokovnjakov. Predsednik komisije je Slobodan Jovanović, profesor javnega prava na belgrajskem vseučilišču in slovi kot najboljši srbski državnopravni pisatelj. V politiki je pripadnik radikalne stranke. K. Komandni, profesor upravnega prava na belgrajskem vseučilišču je splošno priznan strokovnjak v upravnem pravu. Po politični pripadnosti je demokrat. Ladislav Polić je rektor zagrebskega vseučilišča in profesor državnega prava, mož, ki je v praksi pokazal, da je v svoji stroki izborni podkovan. V narodnem predstavništvu je član Narodnega kluba in je vsled svoje ljubeznivosti splošno priljubljen; znan je bil že pred ujedinjenjem kot velik prijatelj Slovencev. Laza Marković, profesor civilnega prava v Belgradu je ravnotako delaven kot temeljit strokovni pisatelj kakor kot politični vodja radikalne stranke. Za časa emigracije je izdajal v Zenevi časopis »La Serbie«, s katerim je seznanjal svet z jugoslovanskim programom. Slovenski član komisije je Bogumil Vošnjak, profesor javnega prava na zagrebski univerzi in glavni tajnik naše mirovne delegacije, katerega znanstveno in politično delovanje je splošno znano. Komisijo spremlja B. Protić, tajnik ministrstva za ustavotvorno skupščino.

Občinski volivni red je slovenskim demokratom trn v peti zavoljo ženske volivne pravice. Demokratije imajo strah pred ženskami. Ne povprašujejo po tem, ali gre ženskam volivna pravica ali ne, marveč samo po tem, ali je ženska volivna pravica demokratiški stranki v škodo ali korist. To ni demokratsko, pač pa strahovito nazadnjaško!

Slovenski demokratje strašijo. Kakor poroča zagrebska »Domovina«, so slovenski demokratje zelo nezadovoljni z avlobo občinskega volivnega reda za Slovenijo, češ da bo (z žensko volivno pravico) Slovenija za mnogo let izročena SLS. V demokratiški zajednici so zahtevali, da se naredba uniči, da pa niso prodrli, čeravno so jih podpirali demokratje iz Srbije. Zahtevali so tudi, da se deželna vlada v Ljubljani takoj izmenja. Na več-

rajsnji seji izvrševalnega odbora da so se posvetovali, ali naj dalje podpirajo centralno vlado. Izgleda, piše »Domovina«, da se bodo liberalni elementi demokratiške stranke oddvojili in napravili posebno parlamentarno skupino, ki bo zastopala liberalna načela. S tem soglašajo tudi hrvaški in srbski liberalni elementi v demokratiški zajednici. Zaenkrat poročamo kot kronisti.

Seaton Watson v Zagrebu. V soboto, 29. m. m., je dospel z brzovlakom — preko Ljubljane — v Zagreb znani angleški publicist Seaton Watson s svojo ženo. Predstavniki kulturnih zavodov so ga na kolodvoru pozdravili. V ponedeljek je Watson v spremstvu g. Meštrovića, pri katerem stanuje, obiskal bana dr. Laginjo. V soboto bo po sklepu akademskega senata zagrebske univerze promoviran za častnega doktorja zagrebske univerze.

Dnevne novice.

Važna knjiga. Vsak naš somišljenik mora imeti v rokah »Politični katakizem«, ki je pravkar izšel. Naroča se v tajništvo SLS. Prodaja ga tudi prodajalaz Ničman. Stane z naročnino 6 kron, društva ali posamezniki, ki naroče vsaj 20 izvodov, dobe izvod s poštnino vred po 5 kron. Društva in organizacije naj naročajo knjigo skupno. Jugoslovanska tiskarna knjige ne prodaja.

Naši duhovniki za Jugosl. Matico. Duhovniki novomeške dekanije, zbrani na stanovskem posvetovanju 17. maja, so v plemenitem nagibu med seboj nabrali znesek 224 kron za Jugosl. Matico. Vsa čast njih narodnemu prepričanju in priručni zahvala! — Pripravljalni odbor podr. Jugoslovanske Matice v Novem mestu.

Jugosl. Matice ustanovitev v Novem mestu. V nedeljo 13. junija ob 11. uri se bo vršilo v Novem mestu na glavnem trgu veliko zborovanje, da ustanovimo podružnico Jugosl. Matice za novomeški okraj. Več govornikov bo razložilo občinstvu plemeniti namen in važnost Jugosl. Matice, ki naj bo dobra mati našim nesrečnim zasužnjenim bratom, in naj jih varuje narodnega in gospodarskega pogina pod tujim jarmom. Jugosl. Matica se mora razširiti po vsej državi, vsak zaveden Jugoslovčan bodi njen član ali vsaj podpornik, in če je imovit, njen dobrotnik. Ustanovno zborovanje podružnice v Novem mestu naj izpriča, da smo tudi v novomeškem okraju dovolj narodno zavedni in da hočemo kolikor treba pripomoči, da bodo naši pomilovanja vredni rojaki mogli ostati zvesti svoji jugoslovanski domovini, dokler tudi zanje pride ura osvoboditve. Upamo, da bodo naši bližnji rojaki prihiteli od vseh strani in ob tej priliki javno izpričali, da so za pravico naše domovine in da ne pozabijo milih rojakov, ki jih je krivična odločitev odtrgala od nas. Zatorej pričakujemo od vseh strani veliko udeležbo vseh slojev našega naroda brez razlike strankarske pripadnosti. — Pripravljalni odbor.

Letoviščarjem. Kdor bi bival ob Vrbskem jezeru in bi napravil izlet na Obir ali kako drugo goro tam v bližini, naj ne zamudi pogleda, ki se mu nudi iz Šmarjete v Rožu (607 m). Se omenjeno turo je Šmarjeta prenočišče ali vsaj glavno počivališče. Prijazna vasica je postala znana zaradi divje okrutnosti, kakršno so tam počenjale tolpe n. avstr. »Volkswehr« v maju leta 1919. Vasica leži ob pobočju Črnege vrha (1685 m) in nudi krassen razgled po Spodnjem Rožu in na Karavanke. Zlasti lep je pogled na zapadni strani vasi s klanca na cesti proti visoki planoti Osojnici, ki se razprostira na levem bregu Drave. Razrezane in razdrapane stene ob reki, ki so mestoma porastle z drevjem in grmičevjem, kažejo jako pestre in fantastične oblike in se zde človeku kakor poljudna, lahkotno pisana knjiga o geologiji. Na nasprotni strani reke je nekoliko ravnine, posejane s prijaznimi vasicami, potlej pa gore, ki obkrožajo od Šmarjete proti Borovljam in v loku proti Podgori in Sent Janž ves Spodnji Rož nalik roke, ki je pripravljena za objem. Diskretne in skromne oblike se menjavajo z najrazdrapanejšimi v prijetni pestrosti, tako da najde vsako oko nekaj, kar mu gotovo prija. Šmarjeta je hvalčena kraj tudi za one, ki pridejo samo mimogrede pogledat naše gore. Oddaljena je samo 16 km od železniške postaje Borovlje. P. t. interese, ki so doslej dobivali informacije glede letovišč na Koroškem od Tourist office Borovlje, vlnudno prosimo, naj nam čimprej javijo, ako so se definitivno odločili za prihod. To je nujno potrebno zavoljo evidence. Ker so ta letovišča letos prvič v naših rokah in moramo pa vseh strahov orati ledino, so nam nasveti in pripombe p. t. gostov vedno dobrodošle ter si bomo skrbno prizadevali, da vedno sproti odstranimo vse event. nedostatke. Vprašanja, želje in predloge prosimo na Tourist office Borovlje.

Katero društvo bi imelo na razpolago pevske točke za »Revečka Andrejčka«. Ljudski oder prosi, da naj mu jih

nemudoma posodi proti takojšnjemu povračilu.

— Hmeljarji! Finančno ministrstvo je uvedlo visoko izvozno carino na hmelj! To pomeni veliko škodo našega hmeljarstva! Temu neopravičenemu bremenu se morajo hmeljarji odločno upreti. Pridite gotovo na protestno zborovanje hmeljarskega društva, ki se vrši dne 3. junija 1920 ob 3. uri popoldne v dvorani g. Franc Robleka v Zalcu. Pridite vsi člani in pripeljte tudi druge hmeljarje seboj, da bo manifestacija izraz vseh naših hmeljarjev! Razpravljalo se bo tudi o pogubnem stališču vlade v našem valutnem vprašanju. — Hmeljarsko društvo za Slovenijo v Zalcu.

— Lesna in trgovska družba »Sava« je poklonila slovenski dijaški zadrugi v Pragi 1000 kron. Da bi našla mnogo posnemalcev.

Ljubljanske novice.

Ij Katoliško mladeniško društvo se udeležijo procesije sv. Rešnjega Telesa v stolnici. Člani se zbere v četrtek ob 8. uri zjutraj v Rokodelskem domu.

Ij Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov vabi vse svoje člane, da se na praznik presv. Rešnjega Telesa udeležijo procesije v stolnici skupno pod društveno zastavo. Društvo gre iz Rokodelskega doma ob 8. uri do glavnega vhoda šenklaške cerkve, kjer se uvrsti v procesijo.

Ij S. kat. akad. starešinstvo se udeležijo šenklaške procesije sv. Rešnjega Telesa v četrtek, dne 3. t. m. skupno z »Danico«. Zbirališče ob pol 9. pred semeniščem. Predsednik.

Ij Šentpetersko prosvetno društvo se udeležijo z zastavo procesije sv. Rešnjega Telesa pri župni cerkvi sv. Petra. Pričetek procesije ob 5. uri zjutraj.

Ij V nedeljo v Tacen! V nedeljo 6. t. m. ob 4. popoldne se vrši pri Koširju v Tacnu pod Šmarno goro velika vrtna veselica s koncertom vojaške godbe, srečlovom in šaljivo pošto. Veselico priredi Katoliška Liga, društvo za širjenje katoliške tiska, ki brez posebnih vabil najvljudneje vabi vse prijatelje katoliškega tiska, da pripomorejo k zadovoljivemu uspehu. Vstopina za osebo 6 kron, cela obitelj 15 kron. Zvečer dvakrat zveza z vlakom, istotako z vozovi. Za dobro postrežbo jamči ime priznane gostilne. (k)

Ij Seja S. K. S. Z. se vrši danes ob 8. v navadnih prostorih. Prosim polnoštevilne udeležbe. Predsednik. (k)

Ij Javno predavanje. »Krščansko žensko društvo« priredi v petek po sv. Rešnjem Telesu t. j. 4. junija ob 20. uri (8. zvečer) javno predavanje v Ljudskem domu. Predaval bo višji šolski nadzornik in vsučiliški hon. nastavnik g. dr. Mihael Opeka o temi: kako zaobrniti sedanji časovni tok. K predavanju so uljudno vabljeni vsi ljubljanski krogi, zlasti še očetje in matere ter vzgojitelji in vzgojiteljice.

Ij »Revčka Andrejčka« bo uprizoril Ljudski oder prihodnjo nedeljo zvečer. Ta predstava bo zaključna v ti sezoni, vendar pa bo Ljudski oder priredil še več gostovanj po deželi.

Ij Korošci v Ljubljani. Koroška šolska mladina iz Borovlj in okolice pride v petek 11. junija 1920 v Ljubljano. V soboto 12. junija priredi pod okriljem »Glasbene Matic« v uniojski dvorani koncert, na katerem bo pelo 70 dečkov in deklic slovenske koroške narodne pesmi. Že sedaj opozarjamo ljubljance, da mora biti sprejem te naše mladine kar najpriščnejši.

Ij Za ravnatelja policijskega ravnateljstva v Ljubljani VI. činovnega razreda je imenovan dosedanj vodja ravnateljstva g. dr. A. Guštin.

Ij Strokovna skupina uradništva denarnih zavodov Društva zasebnega uradništva Slovenije vabi vse cenjene tovariše in tovaršice, da se polnoštevilno udeležijo rednega občnega zbora naše strokovne skupine, ki se vrši v torek dne 15. junija t. l. ob 19. uri v dvorani restavracije Mrak, Rimska cesta. Dnevni red: 1. Poročilo odbora. 2. Volitev novega odbora. 3. Razno. Pričakuje, da se bode polnoštevilno odzvali našemu vabilu. Vam kliče: Na svidenje! — Odbor. (K)

Ij Izpred ljubljanske porote. Danes se bodo zagovarjali pred ljubljansko poroto zaradi velike vlomov, ki so jih izvedli Franc Božič (Švara), Janez Vodopivec (Može), Alojzij Moržek in Josip Ferletič.

Najnovejša poročila.

DR. TRUMBIČ O DOGODKIH NA SUŠAKU.

LDU Pariz, 1. junija. Zunanji minister dr. Trumbić je dal »Matinu« sledečo izjavo: Zelo važne razloge imamo za to, da se bojimo, da dogodki na Sušaku ne predstavljajo samo preudica. Gotovo je, da pripravljajo D'Annunzio razširjenje okupacije v coni, katero ščitijo jugoslovanske čete. Za nobeno mi ne bi hoteli, da se to izvede. Mi smo se trdno odločili preprečiti to vojaško silo. Nikakor ne nameravamo rešiti reškega vprašanja z orožjem. Dolžnost naših zaveznikov je, da

napravijo konec temu neznosnemu položaju, ki nima primera v zgodovini. Ne postavljamo se na stališče narodnega tekmovanja, pač pa opozarjamo na to, da predstavlja vojaški teror D'Annunzijevo na Reki zločin proti vse Evropi. V času, ko je na dnevnem redu najvažnejše vprašanje dvigovanja gospodarskega napredka vse Evrope, trdim, da tako dolgo o tem ne more biti govora, dokler vlada D'Annunzio na Reki. Odkar je Reko zasedel D'Annunzio, ne samo, da mi ne moremo izvažati žita, živino in drv v zavezniške države, niti Dalmacije ne moremo preskrbovati z žilivi. V imenu bivših gospodarskih interesov zahtevam od zaveznikov, da napravijo konec blokadi, vsled katere trpimo mi vsi.

NEODBAVČENA KUHA ŽGANJA.

Belgrad, 1. junija. Poslanca Jugoslovanskega kluba dr. Hohnjec in dr. Šimrak sta posredovala v finančnem ministrstvu radi neodbaščene kuhe žganja za lastno porabo po kmetih. Dobila sta odgovor, da bo v najkrajšem času predložen zakonski načrt, po katerem bo razdeljena kuha žganja na tri kategorije s 4, 3 in 2 stopnjama. Družine po kmetih, ki imajo do 5 članov bodo lahko svobodno in neodbaščeno kuhale žganje in sicer z 1 stopnjo en dan, z 2 stopnjama dva dni in s 3 stopnjami tri dni. Družine z 10 člani bodo smele kuhati z 1 stopnjo dva dni, z 2 stopnjama tri dni, s 3 stopnjami štiri dni.

ZELEZNIŠKA PROGA

BELGRAD—SARAJEVO—SPLIT.

Belgrad, 1. junija. Železniško ministrstvo je prejelo predlog konzorcija ruskih beguncev, ki razpolaga z 2 milijardami francoskih frankov, da bi sezidal železniško progo Belgrad—Sarajevo—Split. Konzorcij bi nekaj desetletij imel to železnico v lastni upravi, nato bi jo izročil državi. Pod Ivan-planino bi izkopali 15 km dolg predor. O predlogu razpravlja sedaj odbor, ki je sestavljen iz zastopnikov ministrstev za šume in rude, financ, kmetijstva in železnice.

ZA PRIJATELJSKE ODNOSAJE Z RUMUNJO.

LDU Belgrad, 1. junija. Danes je posetil ministr. predsednika dr. Vesniča rumunski poslanik, ki mu je pri tej priliki po nalogu svojega ministra za zunanje zadeve izrazil veselje nad tem, da je postal ministrski predsednik naše vlade dr. Vesnić. Obenem je izrazil nado, da bo mogoče dati starim prijateljskim zvezam med obema državnikoma novega razmaha, ki bo tudi utrjevala prijateljsko vez med obema kraljestvoma. Ministr. predsednik dr. Vesnić se mu je srčno zahvalil in ga naprosil, naj uveri rumunskega ministra za zunanje stvari, da tudi on popolnoma deli njegove nade. Obenem je dr. Vesnić naznanil poslaniku, da bo poveril odpravnika naše vlade v Bukarešto, da se tudi on v njegovem imenu zahvali zunanjemu ministru za njegovo prijateljstvo.

ČRNOGORCI PRI VESNIČU.

LDU Belgrad, 1. junija. Včeraj je sprejel ministrski predsednik v prisotnosti ministr. za prehrano in obnovo zemlje črnogorske deputacije, ki je došla radi ureditve tekočih poslov. Ministrski predsednik je naročil deputaciji, naj ponese svojim rojakom njegov srčni pozdrav, ter naj se nikomur ne puste ustrašovati in slepiti. Nadalje jih je prosil, naj sporoče, da je delo za ujedinjenje Črnogore s Srbijo tem totem za državo SHS izvršena stvar, o kateri ne morejo in nočejo dvomiti niti inozemci niti tujcemci. Prebivalci Črnogore bodo imeli kmalu priliko poslati svoje poslance k svobodnim volitvam v ustavotvorno skupščino, kjer bodo ravnopravni s predstavitelji iz ostalih krajev dogradili našo skupno domovino. Dr. Vesnić je končno priporočeval odposlancem da pozovejo svoje rojake na delo, ki je edino in najboljšo sredstvo za povzdigo blagostanja.

BORZA.

LDU Zagreb, 1. junija. Devize: Berlin 282—286, Italija (vezano) 0—635, New York (vezano) 102—110, Pariz (vezano) 800—810, Praga 234—236, Švica (vezano) 1900—2025, Dunaj 63.50—65.00; valute: ameriški dolarji 90—91, avstrijske krone 60—62, bolgarski levi žigosani 170—0, carski rublji 160—162, češkoslovaške krone 220—235, 20-kronski zlati 300—340, angleški funti 400—450, francoski franki 780—800, napoleoni 340—350, nemške marke 290—292, romunski lei 210—225, italijanske lire 590—610, turške lire v zlatu 0—420.

Cerkveni vestnik.

Spored procesije presv. Rešnjega telesa v stolnici dne 3. junija.

Ob 8. uri slovesna pontifikalna sv. maša. Po sv. maši — okrog tridelet na devet — se prične ob vedrem vremenu pomikati procesija, ki gre: Pred škofijo skozi Sitarjevo ulico pred frančiškansko cerkev. I. blagoslov. — Skozi Wolfovo ulico, mimo Zvezde (blagoslov kr. vojaštvu) in Gosposko ulico pred Križevniško cerkev. II. blagoslov. — Skozi Križev-

niško ulico, čez Šentjakovski most pred šentjakovsko znamenje. III. blagoslov. — Po Starem in Mestnem trgu pred mestno hišo. IV. blagoslov.

Razvrstitev: I. Šole: a) Peta mestna deška ljudska šola, b) Tretja mestna deška ljudska šola, c) Prva mestna deška ljudska šola, d) Prva deška meščanska šola, e) Trgovska šola, f) Pripravnica za deško vadnico, g) realka, h) nemška gimnazija, i) realna gimnazija, j) prva državna gimnazija.

II. Društva: a) Krekova prosveta z Zvezo služkinj, Zvezo delavk in Zvezo uradnic in trgovskih nastavljenk, b) Krščansko-socialna zveza z zastavo, c) Krščansko žensko društvo, d) Katoliško mladeniško društvo, e) Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov z zastavo, f) Zastopstvo Zveze Orlov, g) Akademsko društvo »Danica«.

III. Ženske Marijine družbe: a) Dekliška Marijina družba iz Lichtenturna, b) Dekliška Marijina družba iz Križank, c) Kongregacija Marije Pomočnice, d) Kongregacija Kraljice sv. Rožne vence, e) Kongregacija Marijinega varstva, f) Uršulinska notranja kongregacija, g) Kongregacija gospodičen in gospa pri oo. jezuitih.

IV. Banderi Naše Ljube Gospe. Huthov zavod. Ženske svetilke.

V. Banderi presv. Rešnjega Telesa. Moški svetilci. Moške Marijine družbe. Vincencijeva konferenca.

VI. Deklji, Mala kongregacija Kraljice angelov. Deklice za nepriznanimi svecami.

VII. Prvi oddelek vojaštva.

VIII. Mestni magistrat. Trgovska zbornica. Uradništvo.

IX. Godba.

X. Oo. frančiškani.

XI. Duhovščina in Presvetli z Najsvetejšim.

XII. Deželni predsednik z vlado.

XIII. Drugi oddelek vojaštva.

Zastopniki društev, ki se procesije ne udeležijo korporativno in z zastavo, naj se pridružijo zastavi S. K. S. Z.

Korporacije, ki se še žele udeležiti procesije, naj se blagovoljno zgledajo glede uvrstitve pri katerem izmed stolnih vikarijev.

c Procesija na Telovo v Trnovem. Letošnja procesija v Trnovem ima izpremenjen red. Začetek sv. maše ob 6. uri zjutraj (prej ob 4). Odhod iz cerkve ob pol 7. uri. Gre najprvo po Korunovi ulici pred Konjušnico, kjer je prvi blagoslov, odhod nazaj v Trnovsko ulico in v Cerkevno po ulici Pri brvi. Iz krakovske ulice gre na Krakovski nasip, potem pa po Grabnu na Emonsko cesto in ne več skozi Križevniško ulico kakor prej. To se je preuredilo na željo ljudstva, da sta 2 blagoslova v Trnovem in v Krakovem in ne eden, kot je bilo prej, izven domače župnije. Pri letošnji procesiji obeta biti velika udeležba v narodnih nošah. Sodeluje vojaška godba in četa vojakov, ki bo oddala pozdravne strele. Udeležijo se procesije gospod mestni župan kot zastopnik patronstva trnovske župnije in častniki kot deputacija. Procesije se udeležijo poleg barjanske šole tudi II. mestna (grabenska) ljudska šola, ki preje zaradi preranega časa ni hodila z domačo procesijo. Po procesiji je takoj še ena tiha sv. maša, namenjena zlasti šolski mladini. Ob slučaju deževja se vrši procesija v nedeljo.

c Spored procesije pri Sv. Petru v Ljubljani na praznik sv. Rešnjega Telesa.

Ob pol 6. uri slovesna sv. maša, po kateri se razvije takoj procesija po Sv. Petra cesti v škofjo ulico čez most na Poljansko cesto, kjer je pri Josephinumu prvi blagoslov. Na Krekovem trgu pred Perdanom je drugi blagoslov. Od tu se pomika procesija čez Zmajev most na Sv. Petra in na Radeckega cesto mimo cerkve Jezusovega Srca, kjer je tretji blagoslov. Od tam gre v Prisojno ulico na Hrvatski trg, kjer je četrti blagoslov. Ko se vrne sv. Rešnje Telo v cerkev, je takoj tiha sv. maša pri stranskem oltarju; med mašo darovanje sveč. Po končanem darovanju sv. maša z blagoslovom. Zadnja maša ob pol 11. uri. Prosimo, da prebivalci imenovanih ulic po možnosti razsvetlejo okna. Če bo dež, bo procesija v nedeljo.

c Kongregacije za gospe, gospodične in gospe in gospodične učiteljice naj se po želji svojih načelnic v činu večjem številu udeležijo stolnične evharistične procesije jutri ob pol 9. uri. Mesto sveč naj denarno po možnosti prispevajo pri poprocesijinem darovanju.

c Jezuitska kapela. Danes zvečer ob 8. uri se prične devetdnevna v čast presv. Srcu Jezusovemu. Kratkim nagovorom sledi litanije Srca Jezusovega. Predmet nagovorov: Preporod krščanskih družin.

c Nov, krasen baldahin (nebo) je dobila šentpeterska cerkev v Ljubljani. Načrt je narisal arhit. vseuč. prof. Ivan Vturnik, izvršile so jih šolske sestre v Mariboru. O delu, ki je prvovrstna umetnina, nam je objubileno obširneje strokovno poročilo.

Turistika in sport.

Spored za prvo dirko v galopu, ki se vrši na Telovo, dne 3. junija, na vojaškem vežbališču v Mostah.

I. Dirka brez zaprek za štiri- in petletne toplekrovne v Sloveniji rojene konje. Polnokrvni izključeni. — Daliava: približno 1200 m. — Teža: 67 kg. štiriletni samo 63 kg. — Vloga: 50 K. — Dobitki: I. 1000 K, II. 600 K, III. 400 K, IV. 200 K.

II. Dirka z zaprekami za civilne osebe, polnokrvni konji in konji, ki so bili pri kakršnikoli dirki zmagovalci, so izključeni. — Daliava: približno 2600 metrov. — Teža: štiriletni 70 kg. petletni 75 kg. šestletni in starejši 80 kg. — Vloga: 50 K. — Dobitki: I. 1000 K, II. 600 K, III. 400 K, IV. 200 K.

III. Kmejska dirka s tremi zaprekami, brez igranja teže, za konje kmetovalcev, bivajočih v Sloveniji. Jahači le kmetije iz Slovenije. — Daliava: približno 1600 metrov. — Vloga: 30 K. — Dobitki: I. 1000 K, II. 600 K, III. 400 K, IV. 200 K.

IV. Dirka z zaprekami. — Daliava: približno 3200 m. — Teža: štiriletni 65 kg. petletni 70 kg. šestletni in starejši 72½ kg. polnokrvni 78 kg. zmagovalci javnih dirk 5 kg. več. — Vloga: 100 K. — Dobitki: I. 2000 K, II. 1000 K, III. 600 K, IV. 400 K.

V. Dirka za mastrom: za podčastnike Dravske divizijske oblasti, na vojaških konjih. Jahači v uniformi. — Daliava: približno 4500 metrov. — Dobitki: I. 1000 K, II. 800 K, III. 600 K, IV. 500 K, V. 400 K, VI. 200 K.

Nogometne tekme. V sredo in četrtek vsakokrat ob 18. uri se vrši na prostoru S. K. Ilirija internacionalna nogometna tekma med »Grazer Sportklub Germania« in Ilirijo. Vstopnina običajna. Ob vsakem vremenu. (k)

Izpred porote.

ZAŠTRUPLJENJE NA GOLOVCU.

Na zatočni klopi sedita I. 1902 rojeni Bogomir Perko in I. 1888 rojeni Edvard Kolesa. Iz obojega navajamo:

Bogomir Perko je dal njegov oče, četudi z veliko težavo, ker mu kot nadučitelju s štirimi nepreskrbljenimi otroci ni bilo lahko za fanta plačevati, jeseni 1914 v Ljubljano v realko, katero je obiskoval pet let, dovršil pa le tri razrede. V 4. razred je hodil namreč dve leti, četudi je ta razred ponavljal, je imel drugo leto vkljub temu v štirih predmetih nezadostno in v vedenju le primerno, vsled tega ga v realko niso več sprejeli nazaj. Ravnateljstvo realke poroča, da je bil prikrit in potuhnjene narave in ne resnično ljuben.

Kljub temu je skušal oče še enkrat spraviti ga na pravo pot, oddal ga je na stanovanje k svojemu prijatelju učitelju Potočniku na Cizovji cesti na stanovanje s striktnim nalogom, da fanta zelo strogo drži. Obiskoval je od jeseni 1919 pripravljali tečaj učiteljskega v Ljubljani.

Mladi Perko se za vse opomine ni brigal, zahajal je vedno v slabšo družbo, pričel pijančevati in se končno seznanil z Edvardom Kolesa, s katerim sta se pregrešila proti § 129, 1 b in Edvard Kolesa proti § 130. k. z.

V nedeljo, dne 1. februarja t. l. je prodal Perko za 200 kron svoje kolo, da je mogel na planinski ples. Ondi je napravil, kot sam pripoveduje, 160 kron, tako da je navedeni večer vso kupnino za kolo zapravil. Ker je dobil za to od svojega očeta ostro pismo, je premišljeval, kako bi prišel do primernega zneska, da si kupi novo kolo. Nekaj dni po tem plesu se je seznanil v Selenburgovi ulici s 17-letnim Antonom Butino, učenec III. razreda realne gimnazije v Ljubljani, doma iz Banjaloke na Dolenskem.

Butina je za svojega očeta, trgovca, vedno kaj kupoval in je imel zato več denarja pri sebi, kar je povedal tudi Perku in mu pokazal denar. Ko je Perko videl, da ima Butina več denarja; zlasti do 100 ameriških dolarjev, je precej v svoji duševni prepalosti popolnoma hladnokrvno se oprlil misli, da zastrupi Butino in se polasti njegovega denarja, in z bavlil s to peklenko mislijo več kakor 2 dni. Najbolj primerno se mu je zdelo, da spravi Butina pod kako pretezo na samotni kraj, ga ondaj zavratno zastrupi, mrtvega pobere denar in ga pusti nato ležati, nikdo ne uidega njeja kot storilca sumiti, on pa bo d nar v nekaj dneh napravil in iskal zopet no žrtve.

V to svrhu je rekel Butini na veselici Unioni dne 7. februarja, da bo preskrbel d dekleti na Golovec, kadar bo imel Butina č. Butina je prijatelju verjel in mu rekel, da ima prihodnjo soboto čas. V četrtek 12. februarja 1920 sta se z Butino končno domnila, da se snideta v soboto ob pol 4. uri prepošto in gresta nato na Golovec. Medtem pa Perko premišljeval cel čas pripravljaj sredstva za izvršitev svoje hudobne nakane. Po vpraševal je pri svojih prijateljih, zlasti pri učencu višje obrtne šole Vekoslavju Wundlerju po vrsti strupa, ki učinkuje. Ko je zvedel, da strihinjan deluje zelo hitro, da se rabi pri zastrupljanju divjačine, zlasti lisic, in da ga brez oblastvenega dovoljenja ne more dobiti, je napravil že v sredo, dne 11. februarja svojega znanca Kolesa, da mu preskrbi strup, češ, da mu je naročil lovec Demšar iz Poljanske doline, da mu dobavi nekaj strihnina, za kar mu bo dal lisičjo kožo. Ta je šel res na glavarstvo, kjer se mu je reklo, da mora Kolesa kot ljubljancega prositi za to dovoljenje na mestnem magistratu. Ondi je 14. februarja t. l. ob tridelet na 11. popoldne Kolesa v družbi s Perkom dobil dopustnico za prejetanje strupa strihnina.

Opoldne je kakor ponavadi kosil doma, žel ob 2. uri popoldne od doma, kupil v Kančovi drogeriji 5 gramov strihnina za 75 kron v Slasličarni pri Mariji Suhadolnik na dva penasta ovitka, šel zopet domov, napolnil zadnja dva s strihninom in sicer z množino, katere bi zadostovalo za zastrupitev 60 ljudi, zavil zavitke v papir in odšel pred pošto, kjer se ješel okrog 4. ure popoldne v Butino. V smislu dogovora, da gresta na Golovec, kamor imata priti po Perkovem zatrdilu tudi dve dekleti, sta se pejala do dolenske mitnice, odšla na Golovec, si ondaj slekla suknje in se vsedla na tla. Tam sta nekaj časa sedela, nato je potegnil Perko iz župa popirnati zavitek s penastima ovitkoma in jih ponudil Butini z besedami: »Na, pa ti pojej, ker punce ne bo!« Butina je nič hudega sluteč pričel jesti ovitka in omenil proti obdolženca, da je grenko, nakar mu je odvrnil Perko: »Saj so bile moje tudi grenke.« Perko je mislil, da bo Butina na mestu skupaj padel, da mu odvzame denar in da se nato neopažen vrne v mesto. Zato se je na Butinovo opombo, češ, da je grenko, malo odstranil, da ne bi videl, kako umira njegov prijatelj vsled zavratno mu danega strupa; ko je pa videl, da Butina ne umre precej, je mislil, da mu je dal premalo strupa, oziroma da je bil strup preslab. Butino je pričelo nato zelo žejati, vsled česar sta odšla proti hiši vrh Golovca, da bi dobil vode. Butini je pričelo postajati slabo, vrtele se mu je v glavi. Silil je domov, med potjo je tožil, kako čudno se mu vidijo hiše v Ljubljani, ki kar plešejo. Šla sta zelo naglo po strmih navzdol proti Štepanji vasi, kjer je postalo Butini tako slabo, da ni mogel več naprej, da je obležal pri neki hiši, nakar so ga ljudje prinesli v hišo, medtem ko je zbežal Perko v mesto. Slučajno je prišel ondaj mimo dr. Ope-

ka, ki je Butino izpovedal in hitel na policijsko stražnico, da so nato spravili Butino v bolnico, kjer je precej umrl. Pred svojo smrtjo je pa povedal Butina dr. Opeki, kakor tudi stražniku Zbucelcu, kako ga je zabil Perko na Golovec in ga ondi zastrupil. Na podlagi te Butinove izpovedi je bil potem drugo jutro, 15. februarja ob 7. uri aretiran Perko, ki je prvotno dejanje odločno tajil, nato ga pa v polni meri priznal. Sodna izvedenec dr. Plečnik in dr. Tičar sta 16. februarja Butinovo truplo sodno obducirala; vnanjih poškodb ni sta dognala, pač pa notranje spremembe, katere so govorile za zastrupljenje. Sodna izvedenec dr. Serko in dr. Gostl sta preiskala Perko tudi glede na njegovo duševno stanje in oddala soglasno mnenje, da je Perko duševno zdrav in za svoje dejanje odgovoren.

Razprava je vodil podpredsednik deželne sodišče dvorni svetnik Regally, volanta sta bila dvorni svetnik Andelšek in višji svetnik deželne sodnije Levčnik. Tožbo je zastopal državni pravdnik dr. Modic, Perka je zagovarjal dr. Svigelj, Kolečo dr. Jerič.

V dvorano so imeli vstop le tisti, kateri so si bili prejšnji dan pri g. dvornem svetniku Regallyju dobili vstopnice. Med občinstvom je bilo več oziroma nekaterih v posebnem velikem detektivstvu, med njimi g. revirni nadzornik Ljubič in okoliški nadzornik g. Podreberšek. V loži porotne dvorane je sledilo zelo veliko juristov.

Zaslišanje obtožencev.

Na vprašanje predsednika dvornega svetnika Regallyja Perku: »Ali se čutite krivega?« odgovori ta: »Sam ne vem, če se čutim kriv.« — »Storili ste zločin?« — »Da.« — »Zakaj ne veste, če ste krivi?« — »Zato, ker sem bil v zmešanem stanju.« — »Ali se čutite drugega hudodelstva krivega?« — »Ne.« — »Zakaj ne?« — »Sem bil zapeljan.« — Predsednik vpraša Kolečo: »Ali ste kriv?« — »Nekoliko sem, v vsem pa ne.«

Kaj pove Perko?

Dvorni svetnik Regally prične zaslišavati Perka: Ostro in rezko stavi vprašanja. Perko odgovarja še precej glasno: Na vprašanja o predizjelenju odgovarja, kakor je to v obtožnici. — »Zakaj ste tako slabo napredovali v šoli?« — »Stanovanja so bila vzrok.« — »Za dekleta ste se tudi zanimali?« — »Da.« — »Reden gost ste bili po gostilnah in kavarnah?« — »Zadnje čase pač, prej ne.« — »Ali niste nekaj veržili?« — »Ne.« — Dvorni svetnik Regally prebere nato očetovo pismo, s katerim ga prosi, naj pusti vsako kupčijo... Ne veš li, da je vsako verženje strogo prepovedano. — Na to Perko molči. — »Kdaj ste se seznanili s Kolečo?« — »Pred glavno pošto.« — »Precej ga je povabil v gostilno in je plačeval za vino.« — »Iz gostilne ste šli še v kavarno?« — »Da.« — »Koliko časa ste imeli po šolskih disciplinarnih predpisih ostati zvečer zunaj?« — »Molk.« — »Do 8. ali 9. ne?« — »Do 9.1.« — »In prili ste ob treh jutraj domov?« — »Ali ste hodili na veselice?« — »Da. Dvakrat, v Narodni dom in v Union.« — »Kje ste dobili denar za veselice?« — »Za planinski ples sem imel denar, ker sem prodal kolo.« — »Komu ste ga prodali?« — »Nekemu Klemenčiču; hotel sem vzeti samo na posodo nekaj denarja, pa mi je koj odšel 200 K na roko.« — »Čemu ste rabili 200 K za veselice?« — »Molk.« — »Koliko ste potrošili na planinskem plesu?« — »170 K.« — »S kom ste se nahajali na ve-

selici?« — »Z drugimi dijaki.« — »Koliko ste potrošili v Unionu?« — »15 K.« — »Od kje ste meli ta denar?« — »Še od preje.« — V »Unionu« je bil šel na veselico z Antonom Butinom. Na to je bila javnost ob 10. uri 10 minut izključena, ker se prične razpravljati o § 129 k. z.

Ob 11. uri 15 minut se je zaključila tajna razprava in »vrata so se zopet odprla«.

Zaslišuje se Perko, ki pove, da ga je seznanil sošolec Kočevar z Butino. Govorila sta dvakrat z njim. — »Kdaj vam je prišla nesrečna misel?« — »V sredo, manjkalo mi je denarja.« — »Za kaj ste potrebovali denar?« — »Da si kupim novo kolo.« — »Kako ste prišli na to misel?« — »Butina me je precej prvič, ko sva bila skupaj, vprašal, če imam kaj kron ali dolarjev prodati. V sredo sem srečal Butino, pokazal mi je 10 dolarjev in je rekel, da jih je dobil po 75 kron. Takrat sem sklenil, da ga odstranim in mu odvzamem denar.« — »Kdaj ste pričeli misliti na strup?« — »Od srede naprej sem mislil na njega.« — »Kako ste si preskrbeli strup?« — »Kolečo sem šel vprašat, ker je že preje omenil, da je pri veriženju s strupom zaslužil več kakor 1000 kron in mi je pravil, da je že tudi drugim preskrbel strup.« — »Pove nato, da mu je Koleča preskrbel dovolilo za nakup strupa pri mestnem fizikatu. Izposodil si je 75 kron za to, da je mogel kupiti strup; denar je hotel povrniti potem ko bi ga dobil od umorjenega Butine. Vrnil ga je njegov oče. Nato je kupil Perko dva penasta povitka, katerih enega je poslal s strupom. Kako se je zgodilo na dan umora, je izpovedal Perko razen par podrobnosti tako kot se glasi v obtožnici. Do mitnice sta se bila peljala s tramvajem. Perko na koncu svojega zagovora jokajoče zagotavlja, da ga je v to dejanje zapeljalo le dejstvo, da je zadnji čas obilo pil, posebno žganja; če bi bil kolkaj trezno mislil, bi tega ne bil storil. — Regally Perku: »Vi pravite, da ste bili zmedeni?« — »Da.« — »Ali se zdaj spominjate na potek dogodkov?« — »Zdaj se spominjam.« — »Koleši!« — »Ali ste mu res preskrbeli dovolilnico za strup?« — »Res, ker je rekel, da gre za zastrupljenje lisic; dopustnica se je glasila za tri leta.« — Predsednik predoči Perku njegovo izpoved pri policiji in na sodišču, da je že 7. februarja sklenil odstraniti Butino, ko mu je pokazal več dolarjev.

Predsednik bere nato razne spise, med drugim izpovedbo g. Potočnika, da je pri njem strogi red, na kar pripomni predsednik: »Slišali smo pa le, da je precej okoli bandal!« Povedal je tudi, da je Perko ušel večkrat za njegovim hrbtom z doma.

Zaslišanje priči.

Ob 12. uri 55. minut se zapriseže prva priča Vekoslav Wunder, Stanovala sta skupaj pri Potočniku. »Brez vsakega značaja je bil. Prbližno en teden pred zločinom me je izpraševal za učinke raznih strupov, kar sem mu tudi razložil. Veliko nisem občeval z njim; čital je le malo, posebno rad je govoril o dekletih. Bil je pod strogim nadzorstvom.« — Dr. Modic: »Veste li, kdaj vas je vpraševal za strup?« — »Približno en teden prej. Za nobeno resno stvar se Perko ni zanimal, bil je bolj na lahko stran!« pravi priča.

Priča Urša Marn pove, da je videla Perka prvič pustno soboto tam v Hradskega vasi št. 26. Sekala je drva, ko sta pritekla po hribu doli dva fanta: oni (Butina) naprej, ta pa za njim.

Priča Ivan Porenta izpove: Moja hiša je pod Golovcem. Na pustno soboto sta prišla od Marnove hiše dva fanta, precej hitro sta šla, držal se je eden drugega. Šla sta do nekega drevesa, tam sta zavila; oni je padel na tla in prosil vode. Nesel sem jo. Butina je prosil, naj ga nesemo noter, pa smo ga nesli. Perko je rekel, da gre po dravnika, a vrnil se ni. Prišel je g. prof. dr. Opeka, ki ga je izpovedal.

Razprava se je prekinila ob četrti na 2. in se je nadaljevala ob 4. uri 10 minut popoldne.

Vseučiliški profesor dr. Opeka priča: Proti svoji navadi sem šel tisto popoldne na sprehod v Hradskega vas. Slišal sem klicanje. Z usmi proti zemlji, čisto raztegnjen je ležal mladi mož, ki je rekel: »Primitel! Vzdignite me!« Misleč, da imam opraviti z božastnikom, sem ga vprašal, če ga večkrat tresce. Odgovoril je, da nikoli. Moža so prenesli v hišo, kjer so ga položili na snažno posteljo; klical je: Jezus! Jezus! Vprašal sem ga: »Vi, mladi gospod, ali bi se ne spovedali?« — »Ah, prosim!« je rekel. Pri popolni zavesti je bil takrat. Šel sem po stražnika in ko sem se vrnil nazaj, sta se dve ženski razgovarjali in rekli: »O, zastrupil ga je, šavnrole mu je dal jesti tovariš njegov.«

Druge priča Rudolf Zbucelc izpove, da ne pozna Perka in da mu je dr. Opeka omenjenega dne povedal, da leži v Porentovi hiši mlad človek, ki mu je slabo. Stražnik je šel v hišo. Butini je bilo spočetka slabo, da ni mogel govoriti. Ko so mu dali mleka, mu je bilo malo bolje, in se je izpovedal, da je jedal penasti zvitek, ki mu ga je bil dal Perko. Ta čas je bil Butina še pri polni zavesti, le telesne moči so ga zapuščale.

Josip Habec, ki je po nalogu policijskega ravateljstva svojčas Perka zaslišaval in sestavljal, je poročal kot izpričuje obtožnica.

Spočetka je Perko tajil, ko ga je preoblekel v oni jopič, v katerem je bil na Golovcu in na katerem se je poznala še zemlja, ni mogel več tajiti. Ko ga je Haba tedaj vprašal, čemu je to storil, je dejal ta, da iz pohlepa po denarju.

Priča Lovro Perko, oče obtoženca, izpove, da je bil fant bolj slaboten. Ko je bil star 10 let, se mu je vnela prsna mrena. Med zaslišavanjem očeta si je brisal mladi Perko oči: solze so mu tekale po obrazu. Oče pove, da je njegov sin že lani jeseni veržil in mu je zato pisal ostro pismo 20. januarja 1920. Oče moje žene je duševno zaostal.

Priča Engelbert Gangl pove, da ne pozna mladega Perka, pač pa očeta, kateremu je vzgoja otrok zelo pri srcu.

Profesor Gregorin, ki je bil Perkov razrednik v realki, pove: »V šoli se za pouk ni zanimal. Odkritosrčen ni bil. Bil je sam za se pokrit.«

Profesor Anton Lenarčič je vodil pripravljalni tečaj na učiteljsku. Izpove: »Začetkom se je čisto dobro učil, proti koncu pa se je poslabšal. Na lažeh ga nisem zasačil. Gostilničarka Dermota z Zabička št. 6 izpove, da tiste dni pred umorom ni prodala večje količine žganja, vsaj ona se tega ne more spominjati.

Izvedenec ing. kemije Jakob Turk je izpovedal, da je Budina umrl, kot je dokazala kemična raziskava, vsled zastrupljenja s strihni-

nom. Količina strihnina je bila silna, velika in ni dvoma, da je morala nastopiti smrt vsled zastrupljenja. Količina strihnina v steklenici, ki jo je imel Perko, je zadostovala za smrt 40—70 ljudi. Isto izpove tudi dr. Tičar.

Vseučiliški profesor dr. Serko je kot izvedenec o duševnem stanju obtoženca izpovedal, da vsi znaki kažejo, da je storil obtoženec dejanje pri polni zavesti in je zanje odgovoren, upoštevati pa je treba, da je bil žrtev vojne in žrtev soobtoženca, ki je tip denarne in moralne podivjanosti po vojski. Tudi izvedenec dr. Gostl je izjavil v tem smislu.

Na vprašanje zagovornika je odgovoril Perko, da je bral detektivske in »šund« romane, ki si jih je izposojeval od součencev.

Sodni dvor je stavil na porotnike sledeča vprašanja:

I. Ali je še ne dvajsetletni Bogomir Perko kriv, da je dne 14. februarja 1920 v Ljubljani zoper svojega prijatelja Antona Budino v namenu, da ga usmrti in se njegovega denarja polasti s silo, s tem, da mu je dal s strupom strihniinom namešano jed zavžiti, zavratno tako ravnal, da je vsled tega nastopila Budinova smrt?

II. in III. glavno vprašanje tičata hudodelstva po § 129 I. b. k. z. glede na Perka in Kolečo.

Dr. Svigelj stavi predlog na stavljenje dodatnega vprašanja, če se I. glavno vprašanje potrdi, da se ni zavedal, kaj je storil, ker je bil vsled pijanosti in drugih reči v nezavesti, kaj da dela. Državni pravdnik dr. Modic se protivi predlogu.

Sodišče je predlog zagovornika odklonilo. Zagovornik predlaga proti temu sklepu ničnost.

Ob 7. uri 45 minut zvečer zaključil predsednik dokazovanje.

Državni pravdnik dr. Modic poudarja, da je stvar jasna in prosi porotnike, naj stavišnja vprašanja potrdi. V svojem govoru utemeljuje obtožbo in še enkrat razvije celo žaloigro. Končal je: »Gospodje porotniki, dajte pravici, kar ji gre!«

Dr. Svigelj, zagovornik Perka, v svojem govoru poudarja, da je Perko žrtev vojske in branja šundromanov. Upravičeno graja, ker je dobil mladi fant 5 g strihnina. Pohlep po denarju in slaba tovarišija sta ključ do zagonetke. Koleča je napravil iz njega hudodelca. Vsled pijače zadnjih dni je bil tako zmeden, da ni vedel, kaj je delal. Fant je bil v drugem zločinu od Koleča zapeljan.

Dr. Jerič, zagovornik Koleča, brani svojega klienta pred napadi od raznih strani in poudarja, da nima Koleča nobene zveze z umorom na Golovcu. Predlaga, naj se vprašanje glede na Kolečo zanika, ker razprava ni dognala, če je šlo za moralčen ali za patološki defekt.

Dvorni svetnik Regally poda nato pregled o razpravi.

Porotniki so odgovorili na stavljenja vprašanja, in sicer glede na Perka o umoru soglasno z »da« in na vprašanje o Koleču soglasno z »da«.

Predsednik porotnega senata gosp. dvorni svetnik Regally nato razglasi

sodbo:

s katero se je obsodil Mirko Perko na 8 let težke ječe in Edvard Koleča na 2 leti težke ječe.

Razprava se je zaključila ob 9. uri 25 minut zvečer.

Izgubila se je

v nedeljo popoldne od Slona do konjske dirke čez Sv. Petra cesto dragocena

ročna torbica

bela iz slonove kosti. V njej so bile vizitke z začetnimi črkami M. J. in druge stvari. Pošteni najditelj se lepo prosti ko vrni proti prav dobri nagradi na policiji ali pa Bleiweisova cesta 27, II. nadstropje. 2134

Naročanje „Slovenca“!

3 kol. motocikelj 5 HP kompletni se prodaja. Poizve se v trafiki Soukal, Ljubljana. 2101

Proda se: glasovir, kino-aparat, peč, stara pisalna miza, lesena stena. Naslov pove uprava lista pod št. 2143.

Prevozna benzinova lokomobila v najboljšem stanju pripravna za mlatilnico, se po ugodni ceni prodaja. Ponudbe na pošto predal 103, Ljubljana I.

Parni kotel za centralno kurjavo je na prodaj. Ogleda in vpraša se lahko vsak dan v hotelu »Slone Ljubljana«.

Kupi se že rabljen, toda drugače še dobro olroški voziček, nizozemski, s štirimi kolesi. Ponudbe pod št. 2141 na upravnistvo „Slovenca“.

Starejša žena, zdrava in snažna ki zna tudi nekoliko šivanja se sprejme za varstvo enoletnega otroka. — Vprašati Sp. šiška 91, II. nadstropje levo. 2120

Harmonij na piščalke za cerkev ali solo s tremi registri, popolnoma v redu, istotam popolnoma nov pianino ima po vredni ceni oddati; Pač, Maribor, Jožefova ul. 15. 2102

1 vagon moke št. 8 za krmo, eventualno tudi za vporabo peke kruha se ceno prodaja. Ceno in natančnejša pojasnila daje anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5. 2149

Člani kovinske zadrage

dobijo naročeno železo pri tvrdki L. M. Ecker v Ljubljani, Dunajska cesta št. 5 na dvorišču. 2147

Pristno medicinsko ribje olje

nudi lekarna Piccoli Ljubljana, Dunajska cesta. 2147

Izvežbana prodajalka

papirne ali galanterijske stroke se sprejme. Ponudbe s prepisi spriseval in eventualno s sliko je nasloviti na tvrdko Goričar & Leskovšek, Celje.

TISKARNA

Tiskovnega društva v Kranju

se priporoča za vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. — Prevezema tudi vsa knjigovodska dela, ki jih izvršuje v lastni knjigovodni po najnižjih cenah. —

GALUN

v kosih za strojenje večje množine nudi Med. drogerija B. Šinkovec v Kranju.

Proda vinskih sodov. Ponudbe pod se nekaj vinskih sodov. „Sodi“ na upravnistvo „Slovenca“. 1974

Kupi se večja leslonov, če tudi premožnih starih leslonov, porcelih — Ponudbe pod „Teston“ na upravnistvo „Slovenca“. 1973

Papir za cigarete! Abadie, Samum, Golub, Ottoman, ter vsakovrstne stročnice in pekatni vošek, oddaja na debelo Uranus-papirnica Ljubljana, Mestni trg 11.

Prodaja trave bo na dan sv. Rešnjega Telesa, to je v četrtek popoldne ob 3. uri. Prodala se bo večja množina stoječe trave na Mesariči, to je na travniku ob Opekarski cesti. Zbirališče reflektantov ob 3 uri na mostu koncem Opekarske ceste. 2121

Učenka iz dobre hiše, se takoj sprejme v trgovini A. Skulj, Poljanjska cesta 12. 2129

Prodaja par novih moških boks-čevljev št. 43. Več se poizve Strossmayerjeva ul. 3/podpr.

Gozdni delavci za sekanje večje množine 2ine lesa v Belci pri Dovjem se sprejmejo takoj. Prehrana preskrbljena. Pojasnila daje Potočnik, Belca pri Dovjem. 2136

Proda se več luksuznih ter en tritonski lovorni avto. Ponudbe pod „Avto“ na upravnistvo „Slovenca“. 1975

Železne sode kupuje po najvišji ceni kupuje Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ul. 12. 2065

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom in znanec, da je naša iskreno ljubljena hčerka in sestra

Vida Vuga

po kratki, mučni boleznici dne 29. maja t. l. mirno izdihnila svojo blago dušo v nežni mladosti 20 let.

Sv. Lucija ob Soči-Svetnavas, dne 29. maja 1920.

Anton in Matilda Vuga, stariši.
Miljutin, brat, Ana in Marija por. Bizjak, sestre.

Trboveljska premogokopna družba sprejme materialnega skladiščnega upravitelja

za svoje obrate. Reflektanti, ki so že delovali v tej stroki in ki imajo potrebno strokovno izobrazbo naj blagovolijo nasloviti njih tozadevne prošnje z navedbo plačilnih premogov na naslov: »Reprezentanca Trboveljske premogokopne družbe« v Ljubljani, Knaflijeva ulica št. 13. 2133

Središnja zadruga za snabdevanje (preskrbo) in izvoz a. d. v Belgradu potrebuje strokovno

trgovsko izobraženo osobje

s prakso v poslih za prehrano, moko, sočivjem, prašiči, živino sploh in ostalih trgovskih poslih. — Razum tega potrebuje zadruga strokovno osobje za knjigovodstvo, blagajno, korespondenco in pisarniške posle. — Prošnje s prepisi spriseval naj se naslovi na: »Osnivački odbor Središnje zadruga za snabdevanje i izvoz v Belgradu, Krunska ulica 14/L. 2137